

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 321/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1TdoVS/4/2021 z 15. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1, na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľka navrhuje zrušiť namietané uznesenie a vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a vlastného šetrenia vyplýva, že 19. mája 2021 bolo vyšetrovateľom Národnej kriminálnej agentúry začaté trestné stíhanie a sťažovateľke vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

3. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu z 22. mája 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu zo 16. júna 2021 bola sťažovateľka vzatá do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (ďalej len „TP“).

4. Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 4Tp/14/2021 z 30. novembra 2021 okrem iného prepustil sťažovateľku z väzby na slobodu. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť. Podaním z 2. decembra 2021 vzniesla sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu námietku zaujatosti voči sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi, ktorého senát mal rozhodovať o podanej sťažnosti prokurátora.

5. Najvyšší súd uznesením č. k. 5Tost/66/2021 z 8. decembra 2021 rozhodol, že sudca JUDr. Juraj Kliment nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľky. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť.

6. Najvyšší súd namietaným uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú s odôvodnením, že fakt, že bol obhajca sťažovateľky úspešný s podanou námietkou zaujatosti voči sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi v inej trestnej veci, nezakladá spôsobilosť vyvolať akúkoľvek pochybnosť o jeho nezaujatosti v trestnej veci sťažovateľky, pretože sudcovia sa s obdobnými situáciami stretávajú pravidelne. K tvrdeniam sťažovateľky o spochybňovaní nestrannosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta tým, že v inej trestnej veci jej obhajca adresoval viacerým subjektom podnety na podanie návrhu na disciplinárne stíhanie tohto sudcu, môže mať význam vtedy, ak následná reakcia tohto sudcu na takéto podania svedčí o tom, že si nedokázal udržať dostatočný odstup. K podaniam sudcu, ktoré boli reakciou na skoršie podnety obhajcu sťažovateľky na jeho disciplinárne stíhanie, najvyšší súd uviedol, že z jedného z podaní sudcu vyplýva, že tento sudca menoval konkrétne pochybenia obhajcu sťažovateľky v spôsobe jeho obhajoby v inej trestnej veci bez toho, aby táto vecná kritika prechádzala do osobnej roviny. Napokon vo vzťahu k podaniu sudcu JUDr. Juraja Klimenta adresovanému disciplinárnemu senátu Slovenskej advokátskej komory v disciplinárnom konaní vedenom proti obhajcovi sťažovateľky najvyšší súd uviedol, že konanie sudcu pokladá za nevhodné, avšak tento prejav sudcu nesvedčí o nepriateľskom vzťahu medzi ním a obhajcom sťažovateľky. Sťažovateľka tiež poukazovala na skutočnosť, že sudca JUDr. Juraj Kliment mal po jeho vylúčení v inej trestnej veci prístup k listinám, ku ktorým už prístup mať nemal. Najvyšší súd k tejto námietke uviedol, že išlo o postup z obdobia pred jeho vylúčením a sťažovateľka nerozlišuje medzi súdnym spisom a zberným spisom nadriadeného súdu, súčasťou ktorého sú spravidla aj kópie jednotlivých častí súdneho spisu a ku ktorému má (môže mať) predseda senátu alebo sudca spravodajca prístup aj po jeho prípadnom vylúčení.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Za okolností vzbudzujúce pochybnosti o nezaujatosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta považuje sťažovateľka pomer tohto sudcu k jej obhajcovi JUDr. Ondrejovi Urbanovi, MBA. Obhajca sťažovateľky v inej trestnej zastupoval obvineného [REDAKOVANÉ], pričom na základe podanej ústavnej sťažnosti týmto obvineným ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021 deklaroval porušenie jeho základných práv a slobôd, tým, že sudca JUDr. Juraj Kliment nerozhodol o námietke zaujatosti uplatnenej týmto obvineným. Po vydaní tohto nálezu najvyšší súd opätovne rozhodoval o námietke obvineného, pričom sudcu JUDr. Juraja Klimenta z úkonov v trestnom konaní nevylúčil. K jeho vylúčeniu došlo až po následnom podaní sťažnosti týmto obvineným proti prvoinštančnému rozhodnutiu najvyššieho súdu, pričom vzhľadom na medializáciu tohto prípadu môže podľa nej zakladať dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti tohto

sudcu. Rovnako sťažovateľka poukazuje na skutočnosti, ktoré už boli prezentované v rámci odôvodnenia jej podanej sťažnosti, o ktorej rozhodol najvyšší súd namietaným uznesením, a ktoré už boli uvedené v bode 7 tohto uznesenia.

8. Sťažovateľka ďalej dodáva, že aj po jej prepustení z väzby na slobodu má stále legitímny záujem na tom, aby bolo rozhodnuté o jej námietke, pričom nie je vylúčené, že namietaný sudca môže v jej trestnej veci naďalej konať. Tiež namieta nedostatočné odôvodnenie namietaného uznesenia vo vzťahu k relevantným skutočnostiam a judikatúre najvyšších súdnych autorít, na základe ktorej JUDr. Juraj Kliment vo veci koná ako preukázateľne prinajmenšom objektívne zaujatým spôsobom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

10. Ústavný súd konštatuje, že ustanovenia čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru sú *ratione materiae* spravidla súčasťou rozhodovania vo veci samej. Oproti veci samej pri rozhodovaní o väzbe práva vyplývajúce z týchto ustanovení treba považovať podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu za súčasť čl. 17 ústavy (III. ÚS 646/2017, II. ÚS 111/2018, II. ÚS 564/2018, II. ÚS 301/2020).

11. Právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1 a 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného začať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08). Článok 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe (čo platí aj vo vzťahu k uvedenému čl. 5 dohovoru), a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). Medzi namietaným porušením uvedených práv sťažovateľky a namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu nie je priamy súvis.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v rámci rozhodovania o väzbe (sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, ktorým bola prepustená z väzby na slobodu) vzniesla námietku zaujatosti podľa § 31 a nasl. TP proti členovi senátu 5Tost

najvyššieho súdu JUDr. Jurajovi Klimentovi, ktorý mal rozhodovať o sťažnosti prokurátora proti rozhodnutiu o jej prepustení z väzby na slobodu. Ústavný súd uvádza, že pokiaľ sa rozhoduje o osobnej slobode, vzťahuje sa čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru vzhľadom na už uvedené aj na všetky akcesorické konania súvisiace s rozhodovaním o väzbe sťažovateľky, kde nepochybne patrí aj konanie o sťažovateľkou vznesenej námietke zaujatosti sudcu, ktorý mal rozhodovať o jej ďalšom väzobnom stíhaní (sťažnosti prokurátora).

13. Vzhľadom na znenie § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“), podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky, ktorá nebola založená na čl. 17 ústavy či čl. 5 dohovoru, odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu